

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Kateřiny Šimáčkové v právní věci žalobce: **Ing. V. Š.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 16. 8. 2011, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2012, č. j. 43 Ad 4/2011 - 20, o návrhu žalované na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

takto:

Kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2012, č. j. 43 Ad 4/2011 - 20, **se přiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

Krajský soud v Praze pro vady řízení zrušil v záhlaví uvedeným rozsudkem rozhodnutí žalované ze dne 16. 8. 2011, č. j. X, a věc vrátil k dalšímu řízení (výrok I.), a dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.). Napadeným rozhodnutím žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 28. 6. 2011, č. j. X, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o přiznání starobního důchodu z důvodu nesplnění podmínky dosažení 10 let zaměstnání při těžbě, průzkumu a zpracování uranové rudy, které bylo podle dřívějších předpisů zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku alespoň 55 let, stanovené v § 74a odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o důchodovém pojištění“).

V kasační stížnosti stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Praze zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Stěžovatelka rovněž požádala o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti. Stěžovatelka návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti odůvodnila tím, že realizací případně nezákonného rozhodnutí krajského soudu by stěžovatelka, potažmo stát, utrpěla nenahraditelnou újmu na finančních prostředcích čerpaných ze státního rozpočtu. Dále uvedla, že současná legislativní úprava stěžovatelce neumožňuje vymáhat vrácení důchodů vyplacených na základě rozsudku krajského soudu později zrušeného pro nezákonnost v kasačním řízení; finanční prostředky takto odčerpané ze státního rozpočtu jsou tak nevratné.

Podle ustanovení § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), nemá kasační stížnost odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Přitom přiměřeně užije ustanovení § 73 odst. 2 až 5. Podle ustanovení § 73

odst. 2 s. ř. s. soud na návrh žalobce přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Podle § 73 odst. 3 s. ř. s. se přiznáním odkladného účinku pozastavují do skončení řízení před soudem účinky napadeného rozhodnutí.

Jak již Nejvyšší správní soud ve své četné judikatuře konstatoval, poskytují soudy ve správním soudnictví primárně ochranu subjektivním veřejným právům a rovněž institut odkladného účinku je koncipován především jako dočasná procesní ochrana žalobce – účastníka správního řízení – před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého správního rozhodnutí, jsou-li pro to splněny zákonem předepsané podmínky. Situace, kdy bude možno dovozovat vznik újmy na straně žalovaného správního orgánu v důsledku rozhodnutí krajského soudu, tak budou nepochybně představitelné v poněkud omezenější míře, než jak tomu bude na straně žalobce. [Podle dosavadní judikatury Nejvyššího správního soudu tak např. nelze spatřovat nenahraditelnou újmu způsobenou žalovanému v tom, že mu bude krajským soudem uložena povinnost vyplatit žalobci dávku důchodového pojištění, přeplatek na dani apod. (srov. usnesení č. j. 6 Ads 99/2006 - 33 ze dne 20. 9. 2006 či usnesení č. j. 1 Afs 106/2004 - 49 ze dne 5. 1. 2005, publ. pod č. 982/2006 Sb. NSS)].

S ohledem na zásadu rovnosti účastníků řízení před soudem nicméně nelze žalovanému správnímu orgánu upírat právo obrátit se v případě nesouhlasu s výsledky soudního přezkumu provedeného krajským soudem na Nejvyšší správní soud s kasační stížností. Podle usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 4. 2007, č. j. 2 Ans 3/2006 - 49, pak zásadně platí, že zruší-li krajský soud rozhodnutí správního orgánu, je povinností správního orgánu pokračovat v řízení a řídit se přitom závazným právním názorem vyjádřeným v pravomocném soudním rozhodnutí, bez ohledu na to, zda je ve věci podána kasační stížnost. V témže usnesení však rozšířený senát Nejvyššího správního soudu poukázal i na možné negativní dopady, které mohou nastat v souvislosti s přezkumem rozsudku krajského soudu, jímž bylo zrušeno správní rozhodnutí, na základě kasační stížnosti podané žalovaným. Nejvyšší správní soud uvedl, že za situace, kdy by byl takový rozsudek krajského soudu zrušen, dostala by se věc do stadia nového posuzování žaloby krajským soudem. Ten, vázán právním názorem kasačního soudu (§ 110 odst. 4 s. ř. s.), může rozhodnout o zákonnosti správního rozhodnutí opačně, načež původní (zrušené) správní rozhodnutí „obživne“, aniž by důsledkem nového rozhodnutí krajského soudu bylo současné zrušení v mezidobí případně vydaného dalšího správního rozhodnutí. Vedle sebe tu tak mohou být dvě odlišná či dokonce opačná správní rozhodnutí o téže věci. Při odhlédnutí od situace, že i nové rozhodnutí krajského soudu může být napadeno kasační stížností, stejně tak jako nové správní rozhodnutí další žalobou, následně rozsudek krajského soudu také kasační stížností, jde jistě o výsledek nežádoucí a procesními instituty příslušných správních procesních předpisů obtížně řešitelný. Nejvyšší správní soud připustil, že takový případ lze řešit přiznáním odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud vycházející z uvedeného názoru rozšířeného senátu tak dospěl k závěru, že ve zmíněném možném nežádoucím právním i procesním stavu lze u stěžovatelky shledat újmu ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. pro rozpor s principem právní jistoty. Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ochrání i právní jistotu žalobce, jakožto účastníka řízení o přezkum toliko jednoho správního rozhodnutí; nelze totiž vyloučit, že stěžovatelka ani ve správním řízení, ač zavázána právním názorem krajského soudu, žalobcovým námitkám opětovně nevyhoví. Nejvyšší správní soud uzavírá, že pozastavení účinků napadeného rozsudku krajského soudu neúměrně nezvýhodní stěžovatelku oproti žalobci; jelikož Nejvyšší správní soud neshledal ani žádný rozpor s důležitým veřejným zájmem, rozhodl, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. dubna 2012

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu